

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 30 października 2013 r. powód J. R. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 1 sierpnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt III Ca 472/12 na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt II C 775/10, oddalającego powództwo o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w Ł. na rzecz powoda zadośćuczynienia i odszkodowania w związku z bezpodstawnym zwrotem paczki do nadawcy. Skarżący podał, że podstawę jego skargi stanowi art. 401 pkt 2 oraz art. 403 § 2 k.p.c. i wskazał, że został pozbawiony możliwości obrony swych praw wskutek uniemożliwienia mu zadawania pytań świadkowi E. G. oraz uniemożliwienia przytoczenia okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swych roszczeń oraz dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Nadto, skarżący podał, że po zapoznaniu się w dniu 15 października 2013 r. z aktami niniejszej sprawy wykrył okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy i z których nie mógł skorzystać w tymże postępowaniu z powodów opisanych wyżej. Z tego względu skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentu z k. 80 na okoliczność wpisania w dniu 13 maja 2010 r. uprawnienia powoda do otrzymania dodatkowej paczki żywnościowej do Wykazu otrzymanych paczek z żywnością oraz z dokumentu z k. 132 na okoliczność posiadania przez dział ochrony Aresztu Śledczego w Ł. o jego uprawnieniu do otrzymania dodatkowej paczki żywnościowej od momentu przybycia w dniu 14 lipca 2010 r. do pozwanej jednostki, a także dokumentu z k. 71-72 na okoliczność posiadania wiedzy przez dział ochrony Aresztu Śledczego w Ł. o wskazanym wyżej uprawnieniu przynajmniej od dnia 21 lipca 2010 r. Z powyższej okoliczności powód wywodzi wniosek, że działania pozwanego stanowiły wobec niego szykanę. Skarżący wniósł również o dopuszczenie dowodu z oświadczenia N. R. z k. 108 na okoliczność wysokości szkody wynikającej z zepsucia się żywności znajdującej się w paczce. Skarżący domagał się także przeprowadzenia dowodu z pisma z poczty – które miał dopiero otrzymać – na okoliczność strat finansowych wynikających z nadania i odebrania paczki.

Skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez orzeczenie co do istoty sprawy i uwzględnienie powództwa w całości, a także o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów sądowych w wysokości 250 zł poniesionych po wniesieniu pozwu.

/skarga o wznowienie postępowania – k. 2-4/

Odpowiadając na wezwanie do usunięcia braków formalnych skargi powód wskazał, że o podstawie wznowienia postępowania dowiedział się w dniu 15 października 2013 r., kiedy to szczegółowo zapoznał się z aktami sprawy w świetle dostarczonych mu wcześniej przez rodzinę przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

W odpowiedzi pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w Ł. wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

/odpowiedź na skargę – k. 21-23/

Na terminie rozprawy apelacyjnej w dniu 26 lutego 2014 roku powód podtrzymał swe stanowisko w sprawie.

/protokół rozprawy apelacyjnej – k 29/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 roku w sprawie z powództwa J. R. przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ł. o zapłatę Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w punkcie 1 oddalił powództwo o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych w postaci uprawnienia do otrzymania paczki żywnościowej oraz odszkodowanie w związku z bezpodstawnym zwrotem paczki do nadawcy, a w punkcie 2 nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów procesu.

/wyrok – k. 92, uzasadnienie – k. 93-97 akt sprawy II C 775/10/

Rozpatrując sprawę wskutek wniesienia przez powoda apelacji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2012 r., sygn. akt III Ca 472/12 oddalił apelację i nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd odwoławczy wskazał, że jednorazowe i krótkotrwałe wstrzymanie wykonania uprawnienia powoda do otrzymania dodatkowej paczki żywnościowej nie narusza godności skazanego, ani nie wykracza przeciwko jego prawu do podtrzymywania więzi z rodziną, o którym mowa w art. 105 k.k.w. Jedynie wówczas, gdyby tego rodzaju działania stanowiły szykanę, ich ocena mogłaby być inna. Jednakże w rozpoznawanej sprawie nie ma podstaw do przypisania administracji aresztu śledczego intencji wrogich wobec powoda. Odesłanie bowiem w dniu 2 sierpnia 2010 r. paczki żywnościowej nadanej przez siostrę powoda było wynikiem przetransportowania powoda do innej jednostki penitencjarnej i niewprowadzenia w odpowiednim czasie do systemu informatycznego danych dotyczących przyznanej skazanemu nagrody w postaci dodatkowej paczki żywnościowej, a zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że było to celowe działanie administracji aresztu śledczego nakierowane na dokuczenie powodowi. Sąd odwoławczy zauważył również, że powód nie udowodnił w wystarczający sposób, by poniósł szkodę z tego tytułu, tj. nie wykazał, by w paczce znajdowały się towary podlegające szybkiemu zepsuciu, które nie nadawały się do spożycia po odesłaniu paczki do nadawcy.

/wyrok – k. 142, uzasadnienie – k. 143-145 akt sprawy II C 775/10/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

skarga o wznowienie postępowania nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga, czy zgłoszona przez powoda skarga o wznowienie postępowania została oparta na właściwych podstawach prawnych, o których mowa w art. 399 i nast. k.p.c., a w szczególności, czy jest uzasadniona w świetle powołanego przez skarżącego art. 401 pkt 2 i art. 403 § 2 k.p.c.

Stosownie do pierwszego z powołanych przepisów można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustala lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe. Uzasadniając wskazaną podstawę skargi o wznowienie powód J. R. podał, że został pozbawiony możliwości obrony swych praw wskutek uniemożliwienia mu zadawania pytań świadkowi E. G. oraz uniemożliwienia przytoczenia okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swych roszczeń oraz dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Skarżący wskazał, że rozprawa przed Sądem I instancji w dniu 3 listopada 2011 r. powinna zostać odroczona, a Sąd powinien stwierdzić, że nie doręczono powodowi wezwania w sposób prawidłowy. Nadto, rozprawa ta i tak nie mogła się odbyć, bowiem powód był wówczas pozbawiony wolności.

Stanowisko to jest w sposób oczywisty nietrafne. Wbrew bowiem zastrzeżeniom skarżącego, został on w sposób prawidłowy zawiadomiony o terminie wskazanej rozprawy zgodnie z art. 137 § 2 k.p.c. za pośrednictwem administracji zakładu karnego, w którym wówczas przebywał. Skarżący potwierdził odbiór zawiadomienia własnoręcznym podpisem w dniu 2 września 2011 r. (potwierdzenie odbioru – k. 84). Inaczej również niż twierdzi skarżący w postępowaniu cywilnym sama niemożność stawienia się na rozprawę przez stronę wskutek pozbawienia wolności nie tamuje rozpoznania sprawy. Podkreślenia także wymaga, że pismem z dnia 6 września 2010 r. powód wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność. Tym bardziej zatem Sąd I instancji był uprawniony do poprzestania na zawiadomieniu powoda osadzonego w Areszcie Śledczym (...) o terminie rozprawy. Na wskazanym posiedzeniu przeprowadzono dowód z przesłuchania świadka E. G. na okoliczność procedury przyznawania dodatkowych paczek żywnościowych i realizacji tego uprawnienia przez powoda. Wprawdzie bezpośrednio po przeprowadzeniu tego dowodu rozprawa została zamknięta a Sąd ogłosił orzeczenie do dnia 17 listopada 2011 r. Jednakże należy zauważyć, że mimo tych okoliczności powód miał możliwość zapoznania się z zeznaniami wskazanego świadka

przed sformułowaniem zarzutów apelacyjnych, bowiem otrzymał kopię protokołu rozprawy z dnia 3 listopada 2011 r., a nadto, w dniu 28 listopada 2011 r. w Zakładzie Karnym w K. zapoznał się z całymi aktami postępowania w rozpatrywanej sprawie. Co więcej, powód nie podniósł zarzutu braku należytej reprezentacji i pozbawienia go możliwości działania w toku postępowania w apelacji. W tym stanie rzeczy powołanie się przez skarżącego na podstawę wznowienia postępowania określoną w art. 401 pkt 2 k.p.c. uznać należy za nieskuteczne.

Odnosząc się z kolei do drugiej ze wskazanych przez skarżącego podstaw wznowienia postępowania, tj. art. 403 § 2 k.p.c., należy zauważyć, że zgodnie z tym przepisem można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W rozpoznawanej sprawie rozważenia wymaga tylko druga ze wskazanych powyżej przesłanek wznowienia postępowania, tj. wykrycie okoliczności faktycznych, które po pierwsze, mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a po wtóre, strona nie mogła skorzystać z nich w postępowaniu, którego skarga dotyczy. Jak podnosi się w doktrynie wskazaną powyżej przyczyną restytucyjną wznowienia postępowania są okoliczności, które istniały w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, przed uprawomocnieniem się zaskarżonego orzeczenia, jednak nie były znane stronie i z tego powodu nie mogły być przez nią wykorzystane w tym postępowaniu. Nadto, muszą to być okoliczności, które mogą uzasadniać dochodzone roszczenie albo uzasadniać obronę pozwanego (tak K. Weitz, Komentarz do KPC, LexisNexis, wyd. 3, t. 2, str. 386-7 i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego). Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt II CZ 81/13, opubl. Lex nr 1418727 nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. to takie okoliczności faktyczne i dowody, z których strona nie mogła skorzystać w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Powinny one być zatem dla strony skarżącej "nieujawnialne". Taki przypadek nie zachodzi, gdy obiektywnie istniała możliwość ich powołania, a strona z takiej możliwości nie skorzystała na skutek swojej opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny co do potrzeby ich powołania.

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że skoro wskazane przez skarżącego dowody w postaci dokumentu z k. 80 na okoliczność wpisania w dniu 13 maja 2010 r. uprawnień powoda do otrzymania dodatkowej paczki żywnościowej do Wykazu otrzymanych paczek z żywnością oraz z dokumentu z k. 132 na okoliczność posiadania przez Areszt Śledczy w Ł. informacji o jego uprawnieniu do otrzymania dodatkowej paczki żywnościowej – zostały przedstawione przez samego skarżącego już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, to nie mogą mieć charakteru nowości i nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania. Tak samo należy ocenić dowód z oświadczenia N. R. z k. 108 na okoliczność wysokości szkody wynikającej z zepsucia się żywności znajdującej się w paczce załączony do akt sprawy po wydaniu orzeczenia przez Sąd I instancji, a przed rozpoznaniem wniesionej przez powoda apelacji. Należy też zauważyć, że wskazany przez skarżącego dowód z dokumentu z k. 71-72 na okoliczność posiadania wiedzy przez dział ochrony Aresztu Śledczego w Ł. o wskazanym wyżej uprawnieniu do otrzymania dodatkowej paczki został załączony do odpowiedzi na pozew, którą skarżący otrzymał. Z tego względu nie sposób uznać, że powoływane przez skarżącego okoliczności i dowody mogą stanowić podstawę wznowienia postępowania, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Nie są to bowiem okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy i z których skarżący nie mógł skorzystać w tymże postępowaniu z przyczyn od niego niezależnych. Powyższe dowody znane były zarówno stronom jak i Sądowi już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, a najpóźniej – w odniesieniu do oświadczenia N. R., w toku postępowania apelacyjnego. Postępowanie zainicjowane skargą o wznowienie nie jest skonstruowane jako trzecia instancja i nie ma na celu dokonania ponownej oceny materiału dowodowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 412 k.p.c. oddalił skargę.

O kosztach postępowania wywołanego skargą o wznowienie postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 w zw. z art. 406 k.p.c. i zasądził od skarżącego na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w tymże postępowaniu - § 6 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).